

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **Z. K.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo nám. 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2019, č. j. OAM-119/ZA-ZA11-K02-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 7. 2020, č. j. 16 Az 64/2019 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl; konstatoval, že žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními, která žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla. Žalovaný taktéž napadené rozhodnutí přezkoumatelným a srozumitelným způsobem odůvodnil. K možnému pronásledování žalobkyně v zemi původu soud uvedl, že původcem pronásledování se primárně rozumí orgány státu; může k němu dojít i ze strany soukromých osob. Tato skutečnost je však relevantní pouze v případě, kdy není možné obrátit se na státní orgány, neboť takové jednání samy trpí nebo přímo podporují. V takovém případě mohou být původci pronásledování také soukromé osoby. V případě žalobkyně, která uvedla, že byla spolu s manželem v roce 2003 napadena neznámými osobami, však ke shora uvedenému předpokladu nedošlo. Žalobkyně řešila incident s ukrajinskou policií; protiprávní jednání nebylo státními orgány Ukrajiny jakkoli tolerováno nebo podporováno, ale naopak tyto orgány se snažily osoby vypátrat. Městský soud konstatoval, že ačkoliv není možné jakkoliv zlehčovat závažnost potíží, které měla žalobkyně ve vlasti, je nutné poukázat na výjimečnost institutu mezinárodní ochrany. Souhlasil se žalovaným, že důvodem podání žádosti žalobkyně však byla zejména snaha o řešení její pobytové situace. Žalovaný v napadeném rozhodnutí posoudil adekvátně také možnost udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Soud pak neshledal důvodnou ani námitku porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně

lidských práv a základních svobod (sdělení č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8).

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatelka namítala, že dostatečně vylíčila svou životní situaci. Bylo patrné, že po loupežném přepadení, které se odehrálo v jejím domě, byla hospitalizována; tento incident měl (i nadále má) dlouhodobé následky po stránce zdravotní i psychické. Nesouhlasila s tím, že by jí ze strany státních orgánů v zemi původu byla poskytnuta odpovídající ochrana. Stěžovatelka poukázala na to, že z listin založených ve spise bylo patrné, že by jí v zemi původu mohlo hrozit nebezpečí. Sama pak uvedla, že je i nadále v určitých časových intervalech kontaktována z neznámých telefonních čísel a i nadále se obává návratu do země původu. Konstatovala, že splňovala podmínky stanovené azylovým zákonem právě z důvodu obavy z vycestování na Ukrajinu. Důvodem udělení pobytových oprávnění nebyla celková bezpečnostní situace na Ukrajině, ale konkrétní okolnosti jejího případu.

[5] Městský soud posoudil nesprávně také její vyjádření ohledně možného výběru mezi odjezdem do domovského státu a podáním opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelka tímto vyjádřením pouze zkonstatovala svou situaci; na základě jí poskytnutých informací jí měl být udělen humanitární azyl. Správní orgán, ačkoliv splňovala podmínky k udělení pobytového oprávnění za účelem podnikání, její žádosti nevyhověl a žádost zamítl. Následně však bylo toto rozhodnutí zrušeno a vráceno orgánu prvního stupně k novému rozhodnutí. Zároveň jí však nebylo prodlouženo pobytové oprávnění za účelem strpění. Po stěžovatelce však nelze požadovat, aby z území České republiky vycestovala, a to právě s ohledem na již uvedené obavy z návratu do země původu. Namítla, že v jejím případě je naplněn pojem osoby zranitelné ve smyslu § 2 odst. 1 písm. i) zákona o azylu. Městský soud vycházel při posouzení věci pouze ze skutkového stavu, který tu byl v době podání první žádosti o mezinárodní ochranu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že v dané věci bylo zásadní, zda se mohla stěžovatelka obrátit na státní orgány v zemi původu v případě možného pronásledování ze strany soukromých osob. Incident, který uváděla, byl řešen s ukrajinskou policií a protiprávní jednání soukromých osob nebylo státními orgány Ukrajiny jakkoli tolerováno nebo podporováno. Na tom nemůže nic změnit ani fakt, že policie vyšetřování zastavila z důvodu, že nebyla zjištěna totožnost útočníků. Stěžovatelka pobývala na území České republiky dlouhodobě a bez potíží v režimu zákona o pobytu cizinců, její pobytové oprávnění však bylo ukončeno. Stěžovatelka nevyužila možnosti vycestovat zpět na území Ukrajiny za účelem vyřízení nezbytných dokumentů na některém ze zastupitelských úřadů. Poukázal, že stěžovatelka vycestovala na území Ukrajiny krátkodobě v roce 2017 společně se synem, aby si vyřídila starobní důchod, přičemž při pohovoru nezmínila jakékoli problémy spojené s tímto dobrovolným vycestováním do vlasti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí,

pokračování

proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 s. ř. s.)

[8] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[9] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatelky neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatelky nesplňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje její zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[11] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve tímto důvodem. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí městského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud však nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle jeho setrvalé judikatury zakládají důvod nepřezkoumatelnosti. Na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Z jeho odůvodnění je zřejmé, že soud vystihl podstatu věci a při posouzení věci vycházel z relevantních skutečností.

[12] Z pohovoru se stěžovatelkou vyplynulo, že žije na území České republiky od roku 2004 spolu s dětmi, má zde zázemí a práci. Nedopatřením přišla o dlouhodobý pobyt a na Ukrajinu se vrátit nechce, neboť tam již nic nemá. Stěžovatelka dále poukázala na to, že v roce 2003 byla společně s manželem přepadena v jejich domě; policii se nepodařilo zjistit totožnost osob a řízení bylo zastaveno. Tyto skutečnosti uvedla již v předchozí žádosti, kdy jí nebyla mezinárodní ochrana udělena. Stěžovatelka měla po přepadení psychické potíže a byla v nemocnici. Kromě sestry nemá na Ukrajině nikoho. Dále uvedla, že měla nejprve turistické vízum, ale pak v České republice do roku 2012 pobývala nelegálně; když pak byla vyhoštěna, požádala o udělení mezinárodní ochrany.

[13] Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného souhlasí se žalovaným i městským soudem, že stěžovatelka nesplňuje žádný z důvodů pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14, či doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu.

[14] Stěžovatelka ve správním řízení v řízení před městským soudem namítala, že se obává návratu na Ukrajinu, neboť by jí tam mohlo hrozit nebezpečí. Žalovaný i městský soud se nelehkou životní situací stěžovatelky zabývali podrobně, přičemž zohlednili všechna specifika dané věci. Městský soud správně poukázal na judikaturu zdejšího soudu, z níž je zřejmé, že azylové řízení není prostředkem k legalizaci pobytu cizince na území České republiky, ale má sloužit těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu zákona o azylu nebo kteří mají strach z takového pronásledování. Stěžovatelka k možnému pronásledování poukázala na incident z roku 2003; městský soud se na str. 6 a 7

napadeného rozsudku podrobně argumentací stěžovatelky zabýval, přičemž zohlednil, že incident se odehrál před poměrně dlouhou dobou; poukázal též na to, že pronásledování ze strany soukromých osob může být azylově relevantním důvodem pouze ve velmi specifických situacích (srov. k tomu např. rozsudek ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, nebo usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26). Taková situace však v případě stěžovatelky nenastala. Nejvyšší správní soud proto v postupu žalovaného ani městského soudu v tomto ohledu neshledal žádné pochybení.

[15] Ačkoliv Nejvyšší správní soud chápe, že stěžovatelka se může nacházet v obtížné osobní situaci, upozorňuje, že ani humanitární azyl nemá sloužit k legalizaci pobytu cizince. Nejvyšší správní soud judikoval, že tento druh ochrany připadá v úvahu typicky u osob zvláště těžce postižených či nemocných, případně v kombinaci s vysokým věkem, nebo u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (srov. k tomu např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). V takovéto situaci se však stěžovatelka, jak plyne ze shora uvedených skutečností, nenacházela a Nejvyšší správní soud proto souhlasí se žalovaným i městským soudem, že nebylo namístě aplikovat ani ustanovení týkající se humanitárního azylu. Ani tato námitka uplatněná v kasační stížnosti pro uvedené neobstála.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. září 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu